

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/66/2024
Identifikačné číslo spisu:	4423010053
Dátum vydania rozhodnutia:	21.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:4423010053.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného C. W. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 21. novembra 2024 v Bratislave dovolanie obvineného C. W. podané prostredníctvom jeho obhajkyne JUDr. Soni Soboňovej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 20. februára 2024, sp. zn. 1To/129/2023, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného C. W. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Nové Zámky (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom z 19. októbra 2023, sp. zn. 4T/6/2023, uznal obvineného C. W. (spoločne so Š. G. a U. D.) za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák. v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na skutkovom základe, že

spoločným konaním v presne nezistenom čase okolo 14.00 h dňa 25. septembra 2022 pri tržnici na ulici U. S. v meste Š., neďaleko autobusovej stanice na mieste verejnosti prístupnom, napadli poškodeného S. M., narodeného XX. N. XXXX v L., občana L., trvale bytom L., A., D. č. XX tým spôsobom, že po tom ako spolu popíjali alkoholické nápoje, obžalovaný C. W. pristúpil k poškodenému a bez dôvodu mu dal dve facky, následne poškodenému obžalovaná U. D. strekla slzotvorný plyn do očí, v dôsledku čoho stratil videnie, a vtedy ho obžalovaný Š. G. udrel päťou do tváre, následkom čoho spadol na zem, kde k nemu pristúpil jeden z obžalovaných a odopol mu čiernu tašku značky U., ktorú mal prevesenú cez plece, v ktorej mal peňaženku s hotovosťou vo výške 52,92 EUR /21.500,- HUF/ a 20,- EUR tiež mu z vrecka vytiahol mobilný telefón značky C. a obžalovaní odišli, následne sa obžalovaní Š. G. a U. D. vrátili za poškodeným a žiadali od poškodeného PIN kód na odomknutie telefónu, ktorý im poškodený odmietol poskytnúť, následne mu obžalovaná U. D. uviedla, že ak tak neurobí, ešte raz ho postrieka slzotvorným plynom, nakoľko im neuviedol PIN kód k telefónu, tak obžalovaný Š. G. poškodenému predmetný mobilný telefón zlomil a vrátil do vrecka na kabáte a jeden z obžalovaných mu stiahol dole

topánky, ktoré mal poškodený obuté, pričom obžalovaní spoločným konaním poškodenému S. M., narodenému XX. N. XXXX v L., občanovi L., trvale bytom L., A., D. č. XX spôsobili škodu odcudzením a poškodením vecí vo výške 62,50 EUR a odcudzením finančnej hotovosti mu spôsobili škodu vo výške približne 20,- EUR a 52,92 EUR (21.500,- HUF).

Za to súd obvinenému uložil podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., pri zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. k) Tr. zák. a pritŕžujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h), písm. m) Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. súd obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d), ods. 5 Tr. zák. s poukazom na § 74 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal obvinený (ako aj Š. G. a U. D.) odvolanie, na podklade ktorého Krajský súd v Nitre (ďalej tiež „krajský súd“) rozsudkom z 20. februára 2024, sp. zn. 1To/129/2023, rozhodol tak, že postupom podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a ochrannom opatrení v časti týkajúcej sa obvineného C. W. a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvinenému uložil podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., postupom podľa § 38 ods. 2 Tr. zák., pri zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 37 písm. k) Tr. zák. a pritŕžujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. súd obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia. Podľa § 73 ods. 2 písm. d), ods. 5 Tr. zák. a § 74 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Súd zároveň postupom podľa § 319 Tr. por. odvolania Š. G. a U. D. ako nedôvodné zamietol. V ostatných častiach zostal napadnutý rozsudok nezmenený.

Dňa 29. mája 2024 bolo okresnému súdu doručené písomné podanie obvineného formálne označené ako žiadosť, v ktorom požiadal o ustanovenie obhajcu na účely podania kvalifikovaného dovolania a zastupovania v dovolacom konaní. V nadväznosti na túto žiadosť bola obvinenému ustanovená obhajkyňa JUDr. Soňa Soboňová, prostredníctvom ktorej podal dňa 27. augusta 2024 kvalifikované písomné dovolanie spĺňajúce všetky náležitosti predpokladané ustanoveniami § 372 a nasl. Tr. por., v ktorom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Tr. por., a síce:

- zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu;
- rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom;
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Obvinený vo svojej dovolacej argumentácii namietal, že krajský súd sa stotožnil s rozsudkom okresného súdu napriek tomu, že okresný súd pri rozhodovaní o vine v časti skutku zločinu lúpeže nezohľadnil všetky dôkazy a sčasti vychádzal z nesprávneho vyhodnotenia okolností spáchania skutku a taktiež zásadným spôsobom porušil jeho právo na spravodlivý proces, princíp prezumpcie nevinu a zásadu in dubio pro reo. Okresný súd podľa názoru obvineného od počiatku súdneho konania prezumoval jeho vinu, keď prijal obžalobu, z ktorej nevyplývalo, že by sa mal dopustiť zločinu lúpeže a nevysporiadal sa s argumentami prezentovanými v jeho prospech, čím porušil právo obvineného na obhajobu zásadným spôsobom, pričom toto pochybenie nebolo napravené ani krajským súdom. Obvinený mal tiež za to, že celé trestné konanie, ktoré predchádzalo vydaniu rozsudku okresného súdu, vykazovalo známky nezákonnosti, a to z dôvodu väd a nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia. Ako dôvod nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia obvinený uviedol skutočnosť, že úradný záznam vyhotovený príslušníkmi Obvodného oddelenia Policajného zboru Štúrovo, tvoriaci podklad obvinenia, obsahoval iné skutočnosti, ako úradný záznam Mestskej polície Štúrovo a podľa názoru obvineného bol vyhotovený spätne, na základe skutočností zistených neskorším výsluchom páchatel'ov po vznesení obvinenia. V súvislosti s nezákonnosťou uznesenia o vznesení obvinenia ďalej namietal, že poškodený v

rámci svojho výsluchu uvádzal iné skutočnosti ako v trestnom oznámení, teda poškodený si odporoval ohľadne osôb páchatel'ov, pričom pri výsluchu poškodeného neboli rozpory odstránené. Uznesenie o vznesení obvinenia obsahovalo také označenie páchatel'ov a taký popis priebehu konania jednotlivých páchatel'ov, ktorý v čase začatia trestného stíhania nevyplýval zo žiadnych dovtedy zabezpečených dôkazov. Tieto informácie sa v spise objavujú až v rámci výsluchov obvinených (teda po vznesení obvinenia). Podľa názoru obvineného už zo skutkovej vety rozsudku okresného a krajského súdu je nepochybné, že v konaní bolo preukázané výlučne to, že sa dopustil prečinu výtržníctva, pričom skutky smerujúce k zločinu lúpeže, z ktorých spáchania bol uznaný vinným, sú v skutkovej vete pripisované buď Š. G. alebo U. D. alebo je subjekt trestného činu v skutkovej vete označený ako „jeden z obžalovaných“. Výpovede spoluobvinených považoval za účelové a nedôveryhodné. Obvinený ďalej namietal, že znalecký posudok znalca RNDr. I., PhD. z odboru kriminalistika okresný súd vyhodnotil v rozpore so zákonom v jeho neprospech. Uviedol, že na žiadnej z vecí poškodeného sa nenašla jeho DNA, napriek tomu okresný súd dospel k záveru, že výsledok DNA dokazovania nevylučuje, že predmetné veci držal, a to z dôvodu, že sa na peňaženke nachádzala „neinterpretovateľná stopa DNA, teda táto môže pochádzať od obžalovaného W.“ Mal za preukázané a nespochybniteľné, že jeho tvrdenia ohľadom opisu skutku sú podporené výpoveďou poškodeného, ako aj výsledkami expertízy DNA.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že rozsudkom krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu, ako aj konaním, ktoré ich vydaniu predchádzalo, bol porušený zákon v neprospech obvineného a súčasne, aby v zmysle § 386 ods. 2 Tr. por. rozsudok krajského súdu vo výroku o vine, ako aj vo výroku o treste, zrušil a spoločne s ním zrušil aj rozsudok okresného súdu a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Zároveň podľa § 380 ods. 2 Tr. por. (správne podľa § 380 ods. 4 Tr. por.) navrhol, aby dovolací súd prerušil výkon trestu odňatia slobody.

K podanému dovolaniu obvineného sa prokurátor Okresnej prokuratúry Nové Zámky nevyjadril.

Dňa 10. októbra 2024 bolo dovolanie obvineného C. W. spoločne s kompletným k veci prislúchajúcim spisovým materiálom riadne predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) na konanie a rozhodnutie.

Po predložení veci najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predbežne preskúmal dovolanie obvineného spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.). Zároveň ale najvyšší súd zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, a nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať v intenciách Trestného poriadku len odvolací súd [§ 322 ods. 3 Tr. por., § 326 ods. 5 Tr. por.]. Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený eo ipso prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže dovolací súd vykonať dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením

tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Tr. por.). Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý podľa § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. považuje najvyšší súd za nevyhnutné zdôrazniť, čo v rámci svojej rozhodovacej činnosti notoricky opakuje, a síce pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu je nevyhnutné, ako aj napokon zo samotnej dikcie Trestného poriadku vyplýva, aby zistené porušenie práva na obhajobu bolo zásadné. Inými slovami povedané, nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu, resp. porušenie práva obvineného na obhajobu s akoukoľvek intenzitou, zakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Pri samotnom posudzovaní, či v konkrétnom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétného prípadu a tieto individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach, vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Zásadné porušenie práva na obhajobu, podmieňujúce naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., však nemožno odvíjať od iného hodnotenia dôkazov obvineným v porovnaní s tým, ako to vo veci vykonali príslušné súdy, ktorých skutkové zistenia a závery sú pre dovolací súd závažné (nepreskúmateľné). Porušenie práva na obhajobu nemôže byť odôvodnené tým, že súdy, vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., vyhodnotili dôkazy odlišným spôsobom, ako je predstava obvineného.

Ak obvinený v intenciách podaného dovolania namieta podľa jeho názoru nesprávne vyhodnotenie dôkazov, najvyšší súd poukazuje na svoju konštantnú rozhodovaciu činnosť, v rámci ktorej zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Najvyšší súd odmietol tiež výhrady obvineného subsumovateľné pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., spočívajúce v namietaní nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia z dôvodu odchýlky v obsahu úradných záznamov vyhotovených príslušníkmi Mestskej polície Štúrovo a Obvodného oddelenia Policajného zboru Štúrovo, ako aj z dôvodu, že poškodený v rámci svojho výsluchu uvádzal iné skutočnosti, ako v trestnom oznámení a uznesenie o vznesení obvinenia obsahovalo také označenie páchatel'ov a taký popis priebehu konania jednotlivých páchatel'ov, ktorý v čase začatia trestného stíhania nevyplýval zo žiadnych dovtedy zabezpečených dôkazov. Keďže na postup podľa § 206 ods. 1 Tr. por. musí byť splnená podmienka, že je „dostatočne odôvodnený záver,

že trestný čin spáchala určitá osoba“, z tohto dôvodu boli po začatí trestného stíhania 25. septembra 2022 vykonané ďalšie, z obsahu spisového materiálu vyplývajúce, procesné úkony a to výsluch poškodeného 25. septembra 2022 (č. l. 106 spisu) a jeho doloženie 26. septembra 2022 (č. l. 166 spisu) a následná rekognícia 26. septembra 2022 (č. l. 151 spisu). Až na základe týchto úkonov bolo obvinenému 26. septembra 2022 vznesené obvinenie. Keďže zvolený postup orgánu činného v trestnom konaní plne zodpovedá § 206 ods. 1 Tr. por. majú na zreteli, že k porušeniu práv obvineného nemôže dôjsť takým postupom orgánov činných v trestnom konaní/súdu, ktorý je v súlade so zákonom (lege artis), najvyšší súd žiadne (nieto ešte zásadné) porušenie práv na obhajobu nezistil. Najvyšší súd nezistil pochybenie ani v prípade úradných záznamov Mestskej polície Štúrovo a Obvodného oddelenia Policajného zboru Štúrovo (č. l. 19 a 20 spisu), ktoré, ako vyplýva z obsahu spisu, boli vyhotovené dňa 25. septembra 2022 (ešte pred začatím trestného stíhania a vznesením obvinenia) a ktoré len samé o sebe neboli podkladom pre vznesenie obvinenia voči obvinenému.

V tejto súvislosti treba ešte doplniť, že súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo obvineného na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Konajúci súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené obvineným, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov trestnej veci uvádzaných obvineným. Rozhodnutia okresného a krajského súdu, ktoré z hľadiska obsahu ich odôvodnenia tvoria jednotu, uvedené kritéria spĺňajú.

Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, akými úvahami sa spracovával pri hodnotení vykonaných dôkazov, ktoré skutočnosti vzal za dokázané a o ktoré oprel svoje skutkové zistenia. Taktiež uviedol, akými úvahami sa spracovával pri posudzovaní konania obvineného a ako sa vysporiadal s jeho obhajobou. Krajský súd v odôvodnení dovolaním napadnutého rozhodnutia poukázal na správnosť rozsudku okresného súdu v otázke viny obvineného, pričom jasne a zrozumiteľne vysvetlil spôsob a zásady vyhodnocovania dôkazov pri riešení tejto otázky. Krajský súd (na s. 10 a nasl. napadnutého rozsudku) in concreto poukázal na nesprávnosť odvolacej argumentácie obvineného v otázke viny, pričom sa s každou pre rozhodnutie relevantnou otázkou vysporiadal. Následne po konštatovaní čiastočnej dôvodnosti podaného odvolania obvineného proti výroku o treste a ochrannom opatrení (z iných dôvodov ako uviedol obvinený), zrozumiteľným a akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody pochybenia okresného súdu pri ukladaní trestu. Najvyšší súd považuje za podstatné zdôrazniť, že tak okresný, ako i krajský súd, sa v odôvodneniach svojich rozhodnutí dostatočne presvedčivo a argumentačne správne vysporiadali s obhajobnou argumentáciou obvineného, preto jeho námietku vyhodnotil ako nedôvodnú.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmé a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukáže takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., a to aj so zreteľom na skutočnosť, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solely or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu proti Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2. februára 2010, Emen proti Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší proti Holandsku, Visser proti Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14. februára 2002, Al - Khawaja a Tahery proti Spojenému kráľovstvu,

rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15. decembra 2011 a ďalšie).

Najvyšší súd dopľňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., a síce „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom“ a jeho zrkadlové znenie - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom“, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonával. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie [§ 272 ods. 3 Tr. por., § 2 ods. 10 Tr. por., § 2 ods. 11 Tr. por.], a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ [§ 240 ods. 3 veta druhá Tr. por.], alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie [§ 240 ods. 4 veta tretia Tr. por.].

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonával dôkazy nezákonným spôsobom, tzn., že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Preto platí, že nevykonanie dôkazu súdom nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., nakoľko iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom - môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. Nevykonanie (svojoľné), pre spravodlivé rozhodnutie dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumu odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Tr. por.), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Čo sa týka uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., tak pod tento je z dovolacích námietok obvineného potencionalne podraditeľná námietka týkajúca sa vyhodnotenia znaleckého posudku znalca RNDr. I., PhD. okresným súdom v rozpore so zákonom v jeho neprospech. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. nemožno úspešne napadnúť informatívnu hodnotu dôkazu, resp. spôsob jeho vyhodnotenia súdom. Len s poukázaním na nesprávny postup pri hodnotení dôkazov nemožno vyvodzovať predmetný dovolací dôvod.

Vychádzajúc z uvedeného možno vo vzťahu k predmetnej veci konštatovať, že všetky dôkazy boli vykonané v súlade so zákonom, argumentáciu dovolateľa vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu preto dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V dôsledku uvedeného iba s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov nemožno potom vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Ten je totiž daný len v tých prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. teda vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je potrebné rozumieť napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) ako i ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák.

In concreto k dovolacej argumentácii obvineného sa žiada uviesť, že pokiaľ ide o namietanie vierohodnosti dôkazov, hodnotenie skutkového stavu zisteného súdmi nižších stupňov a rozporov vo svedeckých výpovediach, najvyšší súd upriamuje pozornosť dovolateľa na ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Tr. por., v zmysle ktorého je z dovolacieho prieskumu vylúčené posudzovanie a zasahovanie do správnosti a úplnosti zisteného skutkového stavu veci. Keďže obhajobná polemika s vykonaným dokazovaním je polemikou skutkovou (nakolko o polemiku právnu by šlo v prípade, keby obvinený namietal nie nesprávne zistený skutkový stav, ale jeho nesprávnu právnu subsumpciu), dovolací súd, súc viazaný vyššie zmienenou negatívnou podmienkou dovolacieho prieskumu, uvedené námietky nebol oprávnený preskúmať.

Pokiaľ ide o právne posúdenie veci, dovolací súd má za to, že skutok vymedzený v skutkovej vete rozhodnutia okresného súdu vzhľadom na naplnenie všetkých znakov objektívnej a subjektívnej stránky bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák. v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., pretože obvinení spoločným konaním fyzicky napadli poškodeného (použili násilie proti poškodenému) v úmysle zobrať poškodenému patriace veci (zmocniť sa cudzej veci) a na útok použili aj slzotvorný sprej, ktorého použitím urobili útok voči poškodenému dôraznejší (skutok spáchali so zbraňou) a súčasne spoločným konaním poškodeného, voči ktorému použili slzotvorný sprej, fyzicky napadli v blízkosti autobusovej stanice (miesto verejne prístupné). V tejto súvislosti najvyšší súd pripomína, že pri spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zák., je z pohľadu vyvodenia trestnej zodpovednosti postačujúce, aby každý zo spolupáchateľov vykonal len časť konania predpokladaného v skutkovej podstate. Inými slovami, pre naplnenie znakov skutkovej podstaty podľa § 20 Tr. zák. k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. u obvineného nebolo rozhodujúce, kto sa zmocnil čiernej tašky značky Puma a ďalších vecí, keďže obvinený poškodeného fyzicky napadol. Všetci traja obvinení si boli vedomí, že ich konanie smeruje k spáchaniu predmetného skutku spoločným konaním a boli s tým uzročení.

K námietke obvineného týkajúcej sa nepoužitia zásady "in dubio pro reo" (v pochybnostiach v prospech obvineného), ktorá vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 4 Tr. por. je potrebné uviesť, že použitie predmetnej zásady prichádza do úvahy len vtedy, ak pochybnosti ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie. Táto zásada sa týka iba skutkových zistení. Nakolko dovolací súd skutkové zistenia nemôže skúmať, aplikácia tejto zásady v dovolaní nie je prípustná, a preto

dovolací súd vyhodnotil túto námietku obvineného ako nedôvodnú.

Na základe vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľom uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Tr. por. nie sú dané, a preto dovolanie obvineného C. W. na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Keďže v prípade podaného dovolania pri jeho predbežnom preskúmaní nebolo zistené naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Tr. por., dovolací súd nezistil dôvod na prerušenie výkonu trestu odňatia slobody u dovolateľa podľa § 380 ods. 4 Tr. por.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.